

Як отримати статус дитини, яка постраждала внаслідок війни: покрокова інструкція для батьків

Війна завдала тисячам українських дітей фізичних і психологічних травм, наслідки яких можуть впливати на їхнє життя ще багато років. Для забезпечення належного захисту прав дитини держава передбачила спеціальний статус дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів. Він може стати підставою для отримання соціальної підтримки, пільг та інших гарантій у майбутньому.

Інститут прав людини Асоціації правників України підготував покрокову інструкцію для батьків і законних представників, яка допоможе правильно оформити необхідні документи, подати заяву та отримати цей статус.

Отримання статусу дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів, є важливим кроком для захисту прав дитини та можливого отримання нею соціальних гарантій і пільг у майбутньому. Процедура передбачає підготовку документів та звернення до органів опіки та піклування.

Хто має право на отримання статусу

Статус може бути наданий дитині віком до 18 років, якщо внаслідок воєнних дій або збройного конфлікту вона:

- отримала поранення, контузію чи каліцтво;
- зазнала фізичного, сексуального або психологічного насильства;
- була викрадена, депортована чи примусово переміщена за межі України;
- незаконно утримувалася, зокрема перебувала в полоні;
- залучалася до участі у військових формуваннях;
- залишилася без батьківського піклування внаслідок воєнних дій;

- зазнала інших наслідків, передбачених законодавством.

Крок 1. Визначте підставу для отримання статусу

Перш ніж звертатися до державних установ, важливо з'ясувати, на якій саме підставі дитина може претендувати на отримання статусу. Це може бути психологічне насильство, поранення, примусове переміщення, депортація чи інші обставини, пов'язані з війною.

За потреби варто звернутися за консультацією до юриста, який допоможе визначити найбільш відповідну правову підставу та перевірити перелік необхідних документів.

Крок 2. Підготуйте документи

Для оформлення статусу подається заява та копії документів, зокрема:

- свідоцтво про народження дитини або паспорт (для дітей від 14 років);
- паспорт та реєстраційний номер облікової картки платника податків заявника;
- документ, що підтверджує повноваження представника (якщо звертається опікун, піклувальник або інша уповноважена особа);
- довідка про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи (за наявності);
- закордонний паспорт дитини (за наявності);
- витяг з реєстру територіальної громади про місце проживання, якщо ці дані відсутні в паспорті.

Залежно від конкретної ситуації можуть знадобитися додаткові документи:

- медичні довідки, виписки та висновки щодо поранень або травм;
- витяг з Єдиного реєстру досудових розслідувань, якщо дитина стала жертвою злочину;
- висновок оцінки потреб сім'ї, підготовлений фахівцем із соціальної роботи;
- висновок психолога щодо пережитого психологічного насильства або травматичного досвіду;

- інші документи, які підтверджують завдану дитині шкоду.

Перед поданням документів рекомендується перевірити їхню актуальність, наявність підписів, печаток та інших необхідних реквізитів, а також зробити копії всіх оригіналів.

Крок 3. Подайте заяву

Для оформлення статусу необхідно звернутися до органу опіки та піклування за місцем реєстрації або фактичного проживання дитини (для ВПО).

Подати документи можна через:

- службу у справах дітей;
- Центр надання адміністративних послуг (ЦНАП).

Важливо пам'ятати, що всі звернення повинні бути офіційно зареєстровані. Навіть якщо працівник установи вважає пакет документів неповним, заявник має право подати заяву та отримати офіційну письмову відповідь за результатами її розгляду.

Крок 4. Отримайте рішення

Орган опіки та піклування розглядає заяву та приймає рішення протягом 30 календарних днів з моменту її реєстрації.

За результатами розгляду заявник отримує:

- рішення про надання статусу; або
- письмову мотивовану відмову із зазначенням причин.

Крок 5. Що робити у разі відмови

Якщо орган опіки відмовив у наданні статусу, важливо отримати саме письмову відмову. У документі має бути зазначено причину такого рішення.

Після цього можна:

- усунути недоліки, якщо відмова пов'язана з відсутністю певних документів;
- повторно подати документи;

- оскаржити рішення в судовому порядку, якщо ви вважаєте відмову необґрунтованою.

Письмова відмова є важливим доказом для захисту прав дитини та подальшого звернення до суду.

Важливо пам'ятати

Кожна ситуація є індивідуальною, тому перелік необхідних документів та порядок їх підготовки можуть відрізнятися залежно від обставин справи.

Зберігайте копії всіх поданих документів, заяв, довідок та офіційних відповідей державних органів. Належно оформлені документи є основою для захисту прав дитини як під час адміністративних процедур, так і в разі судового оскарження.

Якщо вам потрібна допомога з оформленням статусу дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів, ви можете отримати безкоштовну правничу консультацію в межах проєкту.

Гаряча лінія

У робочі дні з 10:00 до 18:00

0 800 300 253

(безкоштовно)

+380 (44) 492-88-48

(за тарифами вашого оператора)

Кнопка 1 у голосовому меню.

Проєкт «Надання невідкладної правничої допомоги вразливим групам населення, які постраждали від війни в Україні» реалізується ВГО «Асоціація правників України» за підтримки International Rescue Committee.

Матеріал підготовлено за інформацією адвокатки, експертки Асоціації правників України Юлії Сегеди.